

Bibliografie

1. Alain, Lieury, Manual de psihologie generală, Bordas, Trad. de Iulia Hașdeu-Oradea, Paris, 1990.
2. Cosmovici, Andrei, Psihologie generală, Ed. Porom, Iași, 1996.
3. Dinu, Mihai, Comunicarea: repere fundamentale, Ed. Științifică, București, 1997.
4. Ey, Henri, Conștiință, Trad. Din l. franceză de Dinu Grama, Ed. Științifică, Ediția a II-a, București, 1997.
5. Nervi de sezon Blog filozofic
<https://tonysss.wordpress.com/2007/11/08/teoria-valorilor/>

TULBURĂRI EMOȚIONALE LA ȘCOLARII MICI

RACU Iulia, dr., conf. univ.

Summary

Every child, like every person has emotions, states, and feelings. An intense life can generate various disorders. Children are emotionally fragile. Some of the emotional problems at school children: are anxiety, aggressiveness and depression. Types, determinant factors, sign of advertisement of pupils emotional problems are listed and described.

Actualmente, profesorii și psihologii școlari menționează, deseori, că se confruntă în școală cu unii școlari mici ce se deosebesc în sens negativ de ceilalți copii. În categoria „școlarii mici dificili” intră diverși elevi: școlari mici cu anxietate, școlari mici ce manifestă agresivitate și școlari mici cu depresie.

Una dintre cele mai stringente probleme cu care se confruntă copiii și preadolescenții, după cum menționează A. Prihojan, este **anxietatea** [8]. Școlarul mic anxios trăiește o stare nedefinită de primejdie, anticipează nereușita, nerealizarea, manifestă o stare de teamă față de posibilele evaluări sociale. În fața unei sarcini noi încearcă senzația de incapacitate, de inaptitudine pentru cerința atribuită și de aici tendința de a fugi de evidență și responsabilitate. Treptat, se simte tot mai nesigur de propriile mijloace și posibilități, devine pesimist. Trăiește în forul său interior experiențe umiltoare,

care îi creează un sentiment de autodispreț, se simte nenorocit, pentru simplul motiv, că nu poate duce la îndeplinire o anumită activitate. Pune la inimă cele ce se întâmplă, se descurajează, la obstacole minore se simte depășit, plânge cu ușurință. Are un sentiment de frustrare, de vid interior și disperare, urmată de o activitate tensionată de căutare, de găsire a unei rezolvări la problema care îl frământă. Copilul anxios este plin de griji, presimte lucruri înspăimântătoare, deseori se simte tensionat și speriat, are sentimente de neliniște, îi este greu să se relaxeze, adoarme greu, întâlnește dificultăți de concentrare [2, 3, 4, 5, 6].

Studiul literaturii științifice ne-a relevat faptul că anxietatea este un fenomen psihosociologic complex și există diverse abordări ale acestui concept. Dat fiind aceasta, evident că există și anumite tipuri ale anxietății.

De obicei se evidențiază trei tipuri de anxietate, pe baza situațiilor cu care acestea sunt legate:

anxietatea școlară – este anxietatea ce ține de situații legate de școală și de comunicarea cu învățătorul (procesul instructiv-educativ). Copii ce suferă de anxietate școlară se caracterizează prin trăiri emoționale negative, ce pot fi determinate de necesitatea copilului de a se adapta la cerințele și normele școlii; note; învățător; cerințe exagerate față de copil, etc.;

anxietatea de autoapreciere – este anxietatea ce ține de situații legate cu reprezentările despre sine;

anxietatea interpersonală – este anxietatea ce ține de situații de comunicare. A mai fost numită și anxietate socială. Cei care suferă de anxietate socială au sentimentul ca sunt judecați sau priviți de cei din jur, chiar dacă, rațional, ei știu că nu e vorba de ceva real. În formele mai ușoare, anxietatea socială poate crea o conștientizare de sine extremă în prezenta celorlalți; dar în formele severe. poate conduce chiar la evitarea situațiilor sociale.

O altă tulburare emoțională, specifică școlarii mici, este **agresivitatea**. Copiilor și puberilor le sunt caracteristice comportamente încărcate de reacții brutale, distructive și de atacare [1, 4, 5]. Școlarii mici agresivi manifestă reacții ostile la orice observație, deseori terorizează colegii, de regulă, mai mici ca ei, pentru a le sustrage bani și obiecte de valoare, amenință părinții și învățătorii. Agresivitatea copiilor izvorăște din tendința de a se impune și de a domina pe alții. Răspândirea tot mai largă a manifestărilor de acest fel este în legătură și cu conținutul unor emisiuni de televiziune, filme, articole din presă, care, în mod sistematic, propagă agresivitatea și violența [1, 7].

Cele mai frecvente forme ale agresivității la școlarii mici sunt:

agresivitatea verbală – batjocura; jignirea; cuvinte grosolane; ironia; bârfa, intriga, calomnia; ponegrirea; întinderea de capcane; maimuțarea; refuzul contactului social, al ajutorului, al discuțiilor;

agresivitatea fizică – privire dura, fixă, amenințătoare; amenințare indirectă sau directă; lovitul cu piciorul; aruncarea cu obiecte; împingerea cu umărul pentru dezechilibrare; ciupit, zgâriat, tras de păr; bătaie;

agresivitatea pasivă (nu face o anumită temă; nu răspunde la întrebări din supărare – negativism.

Există și o serie de surse ale manifestării agresivității la școlarii mici: manifestarea emoțiilor negative, descărcarea tensiunii; necesitatea de a-i domina pe alții; comportamente agresive învățate din cadrul familial, televiziune (filme violente), prieteni; presiunea grupului; lipsa atenției și a respectului; stima de sine scăzută și abuz fizic sau emoțional în timpul copilăriei.

Depresia în copilărie este o tulburare de dispoziție care depășește tristețea normală, temporară. Se estimează că depresia apare la 2% din copiii de școală primară. Printre simptomele depresiei se numără incapacitatea de a se distra sau de a se

concentra, oboseală, activitate sau apatie extremă, plâns, probleme de somn, modificări ale greutății, acuze fizice, sentimentul lipsei de valoare, un sentiment prelungit al lipsei de prieteni sau gânduri frecvente despre moarte ori sinucidere. Depresia în copilărie poate semnala debutul unei probleme recurente, care probabil va persista până la vârsta adultă [4].

Cauzele exacte ale depresiei în copilărie sunt necunoscute, dar copiii deprimați tind să provină din familii în care părinții au un grad ridicat de depresie, anxietate, abuz de substanțe sau comportament antisocial. Atmosfera din familie de acest fel poate spori riscul copiilor de a face depresie [4].

Încă de la 5 – 6 ani, copiii pot să descrie în mod corect dispozițiile și sentimentele depresive, care prefigurează necazuri ulterioare, de la probleme școlare, la depresie majoră și idei de suicid. Depresia apare deseori și la trecerea de la școala gimnazială și poate avea legătură cu presiunile școlare mai mari, cu părerea proastă privind eficacitatea personală și cu lipsa implicării personale în succesul școlar [4].

Bibliografie

1. Albu, E., Manifestări tipice ale devierilor de comportament la elevii preadolescenței: Prevenire și terapie, Aramis, București, 2002.
2. Ausubel, D., Robinson, F., Învățarea în școală. O introducere în psihologia pedagogică, trad. de L. Gavrilu, S. Lăzărescu, Ed. Didactică și Pedagogică, București, 1981, p. 462 – 469.
3. Holdevici, I., Psihoterapia anxietății, Dual Tech, București, 2002.
4. Papalia, D., Wendkos, Olds, S., Duskin Feldman, R., Dezvoltarea umană, trad. de A. Mindrilă-Sonetto, Trei, București, 2010.
5. Sion, G., Psihologia vârstelor, ed. a 4-a, Ed. Fundației România de Măine, București, 2007.
6. Vîrlan, M., Direcțiile de activitate ale psihologului școlar (ghid), UPS „Ion Creangă”, Chișinău, 2005.
7. Лютова, Е., Мони́на, Г., Шпаргалка для взрослых: Психокоррекционная работа с гиперактивными, агрессивными, тревожными и аутичными детьми, Генезис, Москва, 2000.

8. Прихожан, А., Психология неудачника: Тренинг уверенности в себе, ТЦ Сфера, Москва, 2000.

VALORIFICAREA COMPETENȚELOR EMOȚIONALE ȘI A GÎNDIRII ȘTIINȚIFICE ÎN PROCESUL CREAȚIEI ARTISTICO-PLASTICE

*SANDULEAC Sergiu, dr., lector,
STRATULAT Teodor, lector*

Summary

This article describes the importance of emotional competences and scientific thinking and its elements linked with elements of discovery and the relationship between creativity, emotional intelligence and scientific thinking. There are a lot of elements that can be described in common. The scientific thinking cannot be approached without elements of emotional intelligence, because both of them are tied with process of originality and discovery.

În urmă cu mai multe decenii, savantul român Onicescu O. le adresa contemporanilor săi celebrele cuvinte - „Veți crea, veți avea, nu veți crea, ne veți exista,, - care acreditau ideea supraviețuirii prin creație [3, p. 7].

May R. (1975), psihanalist celebru, cu înclinații autentice pentru pictură, la fel, accentua importanța procesul creativ și adăuga că actul creației trebuie explorat ca expresie al celui mai înalt grad al sănătății afective [4, p. 33].

După cum susținea Rogers C. (1961), principalul motiv al creativității îl constituie tendința omului spre autoactualizare, de a deveni ceea ce este potențial, deci e antrenată și gândirea. Creativitatea este definită ca „aptitudine intelectuală superioară” (Al. Roșca), ca „manifestare de forță și de independență a intelectului uman, a diversității lui (W. Tatarkievicz).